

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců JUDr. Jana Ryby a Mgr. Ivety Postulkové ve věci

žalobce: **P. H.**, narozený dne XXX
bytem XXX
zastoupená advokátem JUDr. Jaroslavem Novákem
sídlem Trojanova 12, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Finanční arbitř**
sídlem Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného

takto:

- I. Řízení se zastavuje.
- II. Žalovaný je povinen uhradit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 13 342 Kč.
- III. Žalobci se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 1 000 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou doručenou soudu dne 18. 10. 2018 domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného v řízení vedeném žalovaným pod sp. zn. FA/SR/ZP/1036/2017.
2. V podané žalobě blíže žalobce uvedl, že žalovaný zahájil na jeho návrh řízení, jehož podstatou je požadavek na určení absolutní neplatnosti smlouvy investičního životního pojištění uzavřené mezi žalobcem a společností Česká pojišťovna, a.s. (dále též „institute“). Žalobce dne 3. 7. 2018 vyzval žalovaného k odstranění nečinnosti a k vydání nálezů v zákonné lhůtě. Podle žalobce pro posouzení nečinnosti žalovaného je klíčové určení okamžiku, který odděluje první a druhou fázi řízení, od něhož začíná běžet lhůta 90 dní pro vydání nálezů. Tímto okamžikem je shromáždění všech podkladů nezbytných pro rozhodnutí. V případě žalobce k tomuto došlo dne 21. 11. 2017, kdy žalobce odstranil vady návrhu. Žalovaný tak měl vydat nálezy nejpozději do 21. 2. 2018. Vzhledem k tomu, že nálezy ve lhůtě vydány nebyly a žalobce bezvýsledně vyčerpával prostředky ochrany proti nečinnosti správního orgánu ve správním řízení, navrhuje soudu, aby žalovanému uložil do 30 dnů od právní moci rozsudku rozhodnout ve věci a aby žalobci uhradil náklady řízení.
3. Žalovaný v písemném vyjádření odmítl, že by byl nečinný. Současně žalovaný navrhl, aby soud náhradu nákladů žalobci nepřiznal, a to s ohledem na nepoctivé jednání zástupce žalobce dne ust. § 60 odst. 7 s. ř. s.
4. Městský soud v Praze přezkoumal v žalobě tvrzenou nečinnost na základě skutkového stavu zjištěného ke dni rozhodnutí (§ 81 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).
5. Městský soud v Praze posoudil věc takto:

6. Podle § 47 písm. a) s. ř. s. *soud řízení zastaví, vzal-li navrhovatel (žalobce) svůj návrh (žalobu) zpět.*
7. Poněvadž projev vůle žalobce, jímž došlo ke zpětvzetí žaloby v plném rozsahu, nevzbuzuje pochybnosti, soud pod výrokem I. tohoto usnesení v souladu s citovaným ustanovením, řízení vůči žalovanému zastavil.
8. Stran II. výroku se soud zabýval důvodností žaloby pro účely přiznání práva na náhradu nákladů řízení. Z konstantní judikatury vyplývá, že pokud odpadne po podání žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu důvod jejího podání tím, že správní orgán ukončí svoji nečinnost vydáním rozhodnutí nebo osvědčení (žalovaný vydal nález ve věci dne 25. 6. 2019, který žalobce přiložil ke zpětvzetí žaloby), v důsledku čehož je žaloba vzata zpět a řízení zastaveno, má žalobce právo na náhradu nákladů řízení (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2007, č. j. 9 Ans 7/2007-76, a ze dne 27. 4. 2012, č. j. 2 Ans 3/2012-31). Přitom předpokladem pro přiznání náhrady nákladů řízení je mj. důvodnost podané žaloby, tj. existence žaloby na ochranu proti nečinnosti, se kterou by žalobce byl úspěšný, pokud by nedošlo k jejímu zpětvzetí v důsledku vydání správního rozhodnutí nebo osvědčení po podání žaloby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2010, č. j. 3 Ans 27/2010-105).
9. Podle ust. § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi *Arbitr rozhoduje ve věci samé bez zbytečného odkladu nálezem, nejdéle však do 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí; nelze-li ve zvlášť složitých případech, vzhledem k povaze věci rozhodnout ani v této lhůtě, lhůta se přiměřeně prodlouží, nejvýše o dalších 90 dnů. Arbitr účastníky řízení bezodkladně vyrozumí o prodloužení lhůty a její délce.*
10. Ze správního spisu Městský soud v Praze zjistil následující skutečnosti:
11. Dne 5. 10. 2017 došlo k zahájení řízení, o čemž byl žalobce informován dne 14. 11. 2017 a dne 21. 11. 2017 odstranil na výzvu žalovaného nedostatky návrhu. Instrukce byla o zahájení řízení informována dne 8. 12. 2017 a k věci se vyjádřila dne 27. 12. 2017 a rovněž zaslala žalovanému podklady pro rozhodnutí. Žalobce podal dne 3. 7. 2018 výzvu k opatření proti nečinnosti. Žalovaný dne 18. 7. 2018 žalobci sdělil, že v řízení není nečinný. Přípisem ze dne 2. 10. 2018 žalovaný vyzval instituci k doložení dalších podkladů a současně žalobce k seznámení s podklady pro vydání nálezu. Nález ve věci vydal žalovaný dne 25. 6. 2019 a téhož dne jej doručil žalobci.
12. Soud konstatuje, že ke shromáždění veškerých podkladů nezbytných pro rozhodnutí došlo nikoliv odstraněním vad návrhu žalobce dne 21. 11. 2017, nýbrž až dne 27. 12. 2017, kdy instituce zaslala žalovanému spisový materiál a vyjádřila se k návrhu. Z nejnovější judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že lhůta pro vydání rozhodnutí nemůže počít běžet, dokud instituce nedostane možnost seznámit se s návrhem a předložit vlastní podklady (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2019, č. j. 6 Afs 100/2019-33, bod 12). Lhůta pro vydání rozhodnutí v maximální délce 90 dnů ve smyslu ust. § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitru tak začala běžet až od tohoto dne, tedy od 27. 12. 2017. Žalovaný měl proto rozhodnout nejpozději do 27. 3. 2018, což neučinil. Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu, okamžik vyhotovení a doručení výzvy k seznámení s podklady pro rozhodnutí nelze spojovat s koncem první fáze řízení, jak uvedl Nejvyšší správní soud ve výše zmiňovaném rozsudku: „*Povinnost finančního arbitra vyrozumět účastníky řízení o tom, že shromáždil veškeré podklady, které jsou nezbytné k rozhodnutí ve věci, však nelze spojovat s počátkem druhé fáze řízení.*“

13. Z judikatury správních soudů rovněž vyplývá, že je na místě, aby žaloba na ochranu proti nečinnosti byla podána až poté, co správní orgány dostanou prostor k nápravě vytýkaného stavu. Tento názor vyslovil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015-59, kde uvedl: „Pokud v tomto ustanovení zákonodárce užil minulého času „vyčerpal“ při formulaci podmínky vyčerpání prostředků ochrany a naproti tomu času přítomného „může se domáhat“ při formulaci oprávnění k podání žaloby, je třeba z toho logicky dovodit, že podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředků ochrany proti nečinnosti v řízení před správním orgánem musí být splněna již k okamžiku podání žaloby.“ Na tento rozsudek navázal Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 Afs 100/2019-33: „Pokud ustanovení § 80 odst. 3 věta druhá správního řádu stanoví, že účastník řízení může žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti podat až po uplynutí lhůt pro vydání rozhodnutí, nelze přiblížit k tomu, že účastník na tuto lhůtu nedbá a podá „dopředu“ a fakticky „preventivně“ (neboť z obsahu kasační argumentace rovněž vyplývá, že vlastně teprve předpokládal nečinnost žalovaného), neboť nepostupuje v souladu se správním řádem, který mu v tomto směru stanoví příslušný správní postup. [...] Jestliže tedy účastník řízení podá žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti v rozporu se zákonem (zde předčasně), nelze hovořit o řádném bezvýsledném vyčerpání prostředků nápravy.“
14. Žalobce v dané věci podal návrh na opatření proti nečinnosti dle ust. § 80 odst. 3 správního řádu dne 3. 7. 2018, tedy více jak 3 měsíce po marném uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí. Z výše citované judikatury jednoznačně vyplývá, že lhůta pro vydání rozhodnutí počíná běžet shromážděním podkladů potřebných pro rozhodnutí, k čemuž došlo dne 27. 12. 2017, tedy zasláním podkladů od instituce. Lhůta 90 dnů pro vydání rozhodnutí, tedy marně uplynula dne 28. 3. 2018 a od tohoto dne bylo možné podat návrh na opatření proti nečinnosti.
15. Žalobce tak učinil po více jak 3 měsících, podal tedy návrh na opatření proti nečinnosti podle ust. § 80 odst. 3 správního řádu řádně. Žalovaný výzvě žalobce nevyhověl, rozhodnutí ve lhůtě 90 dnů nevydal a byl tedy nečinný. Tento názor je v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015-59: „Totéž lze dovozovat ze slova „bezvýsledně“: pouze ten, kdo před podáním žaloby (v případě řízení vedeného podle správního řádu) podal žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti a zároveň jeho žádosti nebylo vyhověno (tj. nadřízený správní orgán vydal usnesení o nevyhovění žádosti podle § 80 odst. 6 věty druhé správního řádu, popř. ve třicetidenní lhůtě o žádosti nerozhodl), vyčerpal tento prostředek bezvýsledně. Teprve v tomto případě je jeho žaloba přípustná.“
16. Soud dodává, že výzva žalovaného k předložení podkladů a k seznámení s podklady pro vydání nálezu ze dne 2. 10. 2018 se ve své podstatě netýkala meritů věci (zjištění, zda předmětná smlouva byla platná či nikoliv), ale pouze směřovala ke stanovení správné výše vypořádání finančních závazků účastníků řízení. Soud proto reakci instituce na tuto výzvu neshledal rozhodnou pro určení počátku lhůty ke stanovení počátku nečinnosti žalovaného. Soud zde zohlednil skutečnost, že výzva k doplnění podkladů byla současně výzvou k seznámení se s podklady, což odráží skutečnost, že arbitr již disponoval úplným spisovým materiálem k vydání rozhodnutí.
17. Vzhledem ke skutečnosti, že žalobce bezvýsledně vyčerpал prostředky ochrany proti nečinnosti ve správním řízení (žalovanému marně uplynula lhůta pro vydání rozhodnutí), byla by za předpokladu, že by žalovaný nečinnost neukončil, podaná žaloba důvodná.

18. O nákladech řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 3, věty druhé s. ř. s., podle kterého *žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta. Vzal-li však navrhovatel podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce nebo bylo-li řízení zastaveno pro uspokojení navrhovatele, má navrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení.* Vzhledem ke skutečnosti, že žalobce vzal žalobu zpět pro pozdější chování žalovaného, přiznal soud žalobci náhradu nákladů řízení spočívající v části zaplaceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč a dále v úkonech právní pomoci ve výši 9 300 Kč (za tři úkony - příprava a převzetí zastoupení, podání žaloby a zpětvzetí žaloby - § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a dále v režijním paušálu ve výši 3 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Současně soud připočetl 21% DPH z částky 10 200 Kč, tj. 2 142 Kč. Žalobci tak bude na náhradě nákladů zaplacená žalovaným celková částka 13 342 Kč.
19. Konečně pak výrok III. vychází z § 10 odst. 3 věta první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, podle níž soud vrátí z účtu soudu i zaplacený poplatek za řízení, který je splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti, snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním. Soudní poplatek byl žalobcem zaplacen ve výši 2 000 Kč. Proto soud rozhodl v souladu s citovaným zákonným ustanovením o vrácení soudního poplatku ve výši 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 9. ledna 2020

JUDr. Ludmila Sandnerová, v. r.
předsedkyně senátu